

Tam, kde čestrum vládnou ženy...

Sněžné je jedna ústředních obcí v CHKO Žďárské vrchy. Kopcovitý terén s nadmořskou výškou 650 až 790 metrů se skalními útvary – malebné místo vhodné pro dovolenou. Jak je na tom v těchto oblastech chov skotu? Přesvědčili jsme se, že s využitím plemene české strakaté lze efektivně chovat dojený skot i ve vyšších polohách.

Zemědělské družstvo Sněžné má dvě střediska chovu skotu – přímo v sídle ve Sněžném a v Daňkovicích, kde je nová moderní stáj. Na obou farmách mají na starosti chov skotu ženy – ve Sněžném Lenka Mičková a v Daňkovicích v současnosti působí Ing. Lucie Hrušková. Jak potvrzuje předseda Ing. Pavel Švec i výživářský poradce Ing. Miroslav Kozák – funguje to dobře.

Dlouhodobá specializace na mléko

ZD Sněžné navázalo na dřívější JZD, které má již od roku 1974 téměř stejnou podobu. Současná rozloha je asi 1400 hektarů zemědělské půdy. V oblasti se daří pěstování brambor (asi 23 ha), v současnosti pěstují na 420 ha obilniny – krmnou pšenici a ječmen, ale i potravinářské žito.

„Naše zemědělská činnost je založena na výrobě mléka, které tvoří 64 % tržeb, další příjmy jsou z prodeje brambor a žita. Zaměstnáváme 60 lidí, chováme asi 580 krav, takže celkem asi 1300 kusů skotu. Proto je i naše rostlinná výroba zaměřena na produkci krmiv. Kukuřice, kterou pěstujeme letos na 63 hektarech, bychom potřebovali dvakrát více, ale nemůžeme si to z důvodu erozních podmínek dovolit. Většinu ploch tvoří trávy a jetelotrávy,“ představil činnost družstva předseda Ing. Pavel Švec, který je do této funkce volen již od roku 1982.

Dobré ukazatele reprodukce

Duo místních zootechniček Lenka Mičková a Ing. Lucie Hrušková mi nejdříve představilo starší zrekonstruovanou stáj ve Sněžném. „Průměrná dojivost je nyní kolem 19 litrů na krávu a den, můžeme se pochlubit dobrými ukazateli reprodukce: za loňský rok bylo v podniku zabřezávání jalovic po prv-

ni inseminaci 70,3 %, u krav 52,2 %. Servis perioda je 85,7, interval 64,8, inseminační index u jalovic 1,5 dne a u krav 1,6. Za nejlepší průměrné mezidobí – 374 dní – jsme získali dokonce diplom od Impulsu,“ pochlubila se Lenka Mičková, která má na svých bedrech farmu ve Sněžném. Zde právě probíhá rekonstrukce jednoho ze stájových objektů na odchovnu jalovic. Jinak nic neobvyklého – pomocí horizontálního míchacího krmného vozu se zakládá dvakrát denně krmivo, třikrát za směnu se přihnuje. Dojení na starší tandemové dojírně Gascoigne-Melotte 2 x 5 s individuálním odchodem probíhá standardně dvakrát denně.

Předseda ZD Sněžné Ing. Pavel Švec

„U mě v Daňkovicích mají krávy větší klid – to jim umožňuje i dosahovat lepších výsledků. Stáj s kapacitou 298 boxových loží byla uvedena do provozu v roce 2006. Od 10. do 14. hodiny mohou krávy nerušeně přezvykovat a odpočívat. Tuto polední pauzu využívám mimo jiné i k detekci říje, s čímž mně pomáhají i krokoměry. Krávy mají již zmíněné pedometry, které mi poskytují mnoho důležitých informací, což je super,“ přidala se

Zootechničkám Lucii Hruškové a Lence Mičkové to společně klapě

mladá absolventka ČZU v Praze Lucie Hrušková, která začala pracovat v Daňkovicích za Ing. Radanu Fajmonovou, protože ta nastoupila na mateřskou dovolenou.

Stáj je založena na kejdovém hospodářství se separací kejd. Pod ní je vhodně umístěná do krajiny velkokapacitní jímka. Fugátem i separátem družstvo hnojí převážně louky, hnojem ze stlaných provozů se hnojí kukuřice, brambory a část obilnin.

Šlechtíme na množství i složky

Vzhledem k tomu, že hlavní složkou krmné dávky jsou travní senáže, lze konstatovat, že průměrná užitkovost 6700 kg (3,8 % tuk, 3,25 % bílkovina) je velice dobrá. „Užitkovost i složky se snažíme nadále zvyšovat výběrem býků zlepšovatelů. Spolupracujeme s družstvem Impuls, a. s., Plemo a Agro Měřín a. s., v současnosti používáme býky st. registru HCH 005, ZEL 116, ZEL 117, HG 345 a HG 275 a další. Složky se v tomto letním období mírně snížily, takže se je snažíme ve spolupráci s výživářem vrátit zpět,“ říkají zootechničky.

Telata jsou pět dní na mlezivové výživě, do dvacátého dne na kravském mléce, pak se do odstavu krmí mléčná krmná směs a granule pro telata ad libitum. Býčci se krmí do zástavové hmotnosti a jsou prodáváni na výkrm většinou do zahraničí.

Výživa odpovídá podmínkám

Výživářská praxe se musí přizpůsobit daným podmínkám. V tomto případě hraje velkou roli nadmořská výška a kvalita půd. Ve Sněžném se potýkáme s nízkou hladinou dusíkatých látek v píci. Krmné dávky jsou založeny na travních a jetelotravních senážích a kukuřičné siláži. Na obou farmách používáme jednu krmnou směs, která je vypočítána na 23 % dusíkatých látek. Stádo je na obou farmách rozděleno do skupin stejně: vrchol, střed a konec laktace, krávy stojící na suchu a fáze příprava na porod. Podle toho se míchá pět různých receptur. Do nejproduktivnější skupiny se doplňuje chráněný krmný tuk. I přes stejné receptury na obou farmách dosahuje o něco lepších výsledků stáj v Daňkovicích. „Moderní technologie logicky zaručuje lepší welfare a krávy v Daňkovicích mají vše, co potřebují. V posledním období se na obou farmách snížily mléčné složky, zejména tuk. Podobně jsou na tom i jiné chovy v ČR. Podle mého názoru se na tom podepsala vlna vysokých teplot, která byla na našem území v polovině června. Snažíme se složky udržet, takže jsme do krmné dávky nově zařadili místo tradičního tuku chráněný krmný tuk C16, který je sice drahý, ale je nejlepší. Usilujeme o zlepšení příjmu sušiny a zvýšení užitkovosti za udržení složek mléka. V krmné dávce chceme

Stáj Daňkovice – roštové chodby, v boxech stlaní separátem, s volnou stlanou porodnou v jedné části

Rybinová dojírna Fullwood 2 x 8 v Daňkovicích

doplnit pivovarské mláto kukuřičným mlátem.

Chtěl bych zdůraznit výbornou spolupráci s VKS Uhlíř a Faulhammer v Ubušínku, stejně tak si dobře rozu-

míme s veterinárním lékařem. V neposlední řadě bych chtěl pochválit místní zootechničky," zhodnotil poradce pro výživu firmy VVS Ing. Miroslav Kozák.

Mlékařské sdružení Sněžné je minulostí

Mléko již řadu let vykupuje od ZD Sněžné mlékárna Tatra Hlinsko, která je nyní ve vlastnictví skupiny Agrofert, a. s. „Spolupráce s vedením mlékárny je velice dobrá, protože navazujeme na společnou minulost. ZD Sněžné založilo v roce 1992 Mlékárenské sdružení Sněžné. Subjekt fungoval na principu odbytového družstva s tím rozdílem, že byl ale založen na základě občanského zákoníku. Sdružení má v součas-

né době 52 členů z šesti okresů. Při prodeji mlékárny v Hlinsku v roce 2011 mělo sdružení možnost tuto mlékárnu koupit, valná hromada však rozhodla podíl prodat. Bohužel, v tu chvíli jsme doplatili na právní formu – subjekt podle občanského zákoníku a nikoliv podle obchodního zákoníku, a tak jsme byli nuceni zaplatit daň z příjmu, která vyšla na 40 milionů," vysvětlil Ing. Švec, který je v současnosti v dozorčí radě mlékárny v Hlinsku. Na otázku, jestli je mlékárna připravena na budoucnost vhodnými investicemi, se vyjádřil kladně: „Mlékárna v nejbližší době bude investovat do tvarohového programu, myslíme si, že to bude mít úspěch, protože podobných specializací na českém trhu moc není.“

Přemnožení divočáků

„Co bych si jako předseda družstva přál? Abychom měli opravdu rovné podmínky se starými zeměmi EU. Omezit byrokracii a dostat do praxe trochu více selského rozumu. Přál bych si, aby na ministerstvu seděli opravdu odborníci a nedocházelo jen k politickým rozhodnutím. Zemědělství přece nemá jen produkční funkci, ale jde také o údržbu krajiny. Myslím, že je třeba se o nás lépe starat. Například letos vyvrcholil problém s přemnožením divokých prasat, mohu vám ukázat snímky totálně zdevastovaných 60 ha travních porostů. S tím by se také mělo něco urychleně dělat," dodal na závěr předseda Ing. Pavel Švec.

Lukáš Rytina

Desinfekční vana se podle slov Lucie Hruškové povedla

Nová stáj v Daňkovicích